

GASUM-KONSERNIN
TALOUDELLINEN KATSAUS
Q4 2022

Gasum

GASUM-KONSERNIN TALOUDELLINEN KATSAUS Q4 2022

VUOSI PÄÄTTYI MYÖNTEISISSÄ MERKEISSÄ HISTORIALLISEN HAASTAVASTA TOIMINTAYMPÄRISTÖSTÄ HUOLIMATTA

Gasum sopeutti kautta vuoden toimintaansa muuttuvassa markkinatilanteessa ja onnistui parantamaan kannattavuuttaan.

Tammi-joulukuu 2022 (1-12/2022):

- Konsernin liikevaihto kasvoi 73 prosenttia 2 722,5 (1 571,0) miljoonaan euroon.
- Liiketulos (EBIT) oli 149,9 (-238,5) miljoonaa euroa voitollinen. Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT) oli 37,1 (-74,3) miljoonaa euroa.
- Taseen loppusumma oli 1 947,3 (2 420,7) miljoonaa euroa.
- Konsernin omavaraisuusaste oli 28,3 (18,0) prosenttia.
- Myyntivolyymi laski 37 prosenttia 15,6 (24,8) TWh:iin.

AVAINLUKUT

milj. euroa	1-12/2022	1-12/2021	Muutos
Liikevaihto	2 722,5	1 571,0	73 %
Oikaistu liiketulos*	37,1	-74,3	
Liiketulos	149,9	-238,5	
Oikaistu liiketulos-%*	1,4 %	-4,7 %	
Liiketulos-%	5,5 %	-15,2 %	
Omavaraisuusaste-%	28,3 %	18,0 %	
Oikaistu oman pääoman tuotto-%*	8,6 %	-26,3 %	
Oman pääoman tuotto-%	25,3 %	-55,1 %	
Oikaistu sijoitetun pääoman tuotto-% *	2,4 %	-7,6 %	
Sijoitetun pääoman tuotto-%	12,0 %	-21,4 %	
Taseen loppusumma	1 947,3	2 420,7	-20 %
Korolliset nettovelat	309,4	473,1	-34,6 %
Nettovelkaantumisaste-%	57,0 %	109,1 %	
Nettovelkaantumisaste-% ilman IFRS 16 Vuokrasopimukset vaikutusta	25,5 %	61,4 %	
Henkilöstön määrä kauden lopussa	321	356	-9,8 %

* Laskettu ilman operatiiviseen liiketoimintaan liittyvien johdannaisten realisoitumattomia voittoja ja tappioita ja kertaluonteisia eriä. Vertailukauden 2021 luvut on oikaistu vastaavasti.

Mika Wiljanen
Toimitusjohtaja,
Gasum-konserni

GASUM-KONSERNIN TOIMITUSJOHTAJA MIKA WILJANEN KOMMENTOI VUODEN 2022 VIIMEISTÄ VUOSINELJÄNNESTÄ SEKÄ VUOTTA KOKONAISUUDESSAAN TILIKAUDEN ALUSTA LÄHTIEN:

Vuosi 2022 päättyi myönteisissä merkeissä huolimatta vuoden mittaan energiamarkkinoiden uudeksi normaaliksi muodostuneesta voimakkaasta myllerryksestä. Sopeutimme kautta vuoden toimintaamme muuttuvaan markkinatilanteeseen.

Julkaisimme viimeisellä vuosineljänneksellä Gasumin uuden strategian, jota olimme valmistelleet suurimman osan vuotta. Tarkoituksemme ja määränpäämme on yhä sama: puhtaampi energia. Tulevan viiden vuoden aikana toimintamme painottuu kuitenkin yhä enemmän uusiutuvaan kaasuun ja sähköön.

Gasumilla on jo ennestään vahvaa osaamista uusiutuvan energian markkinoilla, ja nyt kehitämme osaamistamme entisestään. Biokaasuliiketoiminnassa olemme käynnistäneet merkittävän investointiohjelman biokaasun saatavuuden parantamiseksi Pohjoismaissa.

Aloitimme investointiohjelman puitteissa seuraavan uuden biokaasulaitoksemme rakennustöiden valmistelun Ruotsin Götessä vuoden 2022 lopulla. Laitos on ensimmäinen viidestä suuresta biokaasulaitoksesta, joiden rakentamista Gasum suunnittelee lähivuosina Ruotsissa.

Strategian perustana on tarjota asiakkaillemme energiatuotteiden ja palvelujen alusta, joka koostuu biokaasun, maakaasun ja uusiutuvan energian koko arvoketjuista. Panostukset henkilökuntamme osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämiseen sekä prosessien jatkuvaan parantamiseen ja tietoon perustuvaan päätöksentekoon ovat keskeisiä painopistealueita strategiamme toteuttamisessa.

Gasum-konsernin liikevaihto vuonna 2022 oli 2 722,5 miljoonaa euroa, liiketulos 149,9 miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 37,1 miljoonaa euroa. Koko vuoden jatkuneesta toimintaympäristön haastavuudesta huolimatta konsernin kannattavuus parani suunnitelman mukaan.

Käynnistimme vuoden toisella neljänneksellä kannattavuusohjelman parantaaksemme yhtiön taloudellista kestävyttä. Ohjelmaan kuului useita toimia toimintakulumme pienentämiseksi. Yksi näistä oli uudelleenjärjestely, jonka myötä otimme käyttöön yhtiön uuden organisaatorakenteen kesäkuussa 2022. Ohjelman toimeenpano edistyi suunnitellusti vuonna 2022.

Toteutimme myös suojaustasoa laskevia toimenpiteitä markkinoiden korkean volatiliteetin vaikutusten lieventämiseksi. Tämä on auttanut pienentämään rahoitusinstrumenttien arvostukseen liittyviä taloudellisia vaikutuksia sekä vähentämään käteistalletusvaatimuksia suojauspositioiden vakuuksiksi, vaikka markkinoiden korkea volatiliteetti onkin yhä jatkunut.

Marraskuun puolivälissä saatiin välimiesoikeuden ratkaisu asiassa, joka koski Gasumin ja Gazprom Exportin välistä erimielisyyttä Gazprom Exportin

esitettyä huhtikuussa 2022 Gasumille vaatimuksen, jonka mukaan hankintasopimuksessa sovitut maksut tulisi jatkossa suorittaa eurojen sijaan ruplissa. Välimiesoikeuden ratkaisun mukaisesti Gasum ei ole velvoitettu maksamaan ruplissa eikä ehdotetulla maksujärjestelyllä. Välimiesoikeus myös määräsi Gasumin ja Gazprom Exportin jatkamaan kahdenvälisiä sopimusneuvotte-
luja tilanteen ratkaisemiseksi.

Maakaasun putkitoimitukset Venäjältä keskeytyivät toukokuussa 2022. Olemme tämän vuoksi joutuneet järjestämään täysin uuden toimitus- ja logistiikkaketjun varmistaaksemme maakaasutoimitukset asiakkaillemme. Onnistuimme tässä vuonna 2022 ilman toimituskatkoksia, mikä on huikea osoitus Gasumin henkilökunnan omistautumisesta ja ammattitaidosta.

Gasum on selvinnyt todella epävakaasta ja ennennäkemättömästä ajan-
jaksosta entistäkin sisukkaampana. Olemme tehneet tämän järjestelemällä toimintaamme uudelleen ja päivittämällä strategiaamme. Jatkamme uuteen vuoteen positiivisin mutta realistisin näkymin – vaikka energiamarkkinoiden myllerryksen ennustetaankin toistaiseksi jatkuvan, Gasum on valmis tarttu-
maan haasteisiin luottavaisin mielin.

LISÄTIETOJA:

Mika Wiljanen,
toimitusjohtaja

Heidi Westerberg,
johdon assistentti
p. 040 554 0951,
heidi.westerberg@gasum.com

Olga Väisänen,
johtaja, viestintä ja vastuullisuus
p. 040 554 0578,
olga.vaisanen@gasum.com

GASUM LYHYESTI

Energiayhtiö Gasum on pohjoismainen kaasu- ja energiamarkkinoiden asiantuntija. Tarjoamme puhtaampaa energiaa ja energiamarkkinoiden asiantuntijapalveluita teollisuuden ja lämmön ja sähkön yhteistuotannon tarpeisiin sekä puhtaampia polttoaineratkaisuja maantie- ja meriliikenteeseen. Autamme asiakkaitamme pienentämään heidän omaa hiilijalanjälkeään sekä heidän asiakkaidensa hiilijalanjälkeä. Yhdessä kumppaniemme kanssa edistämme kehitystä kohti hiilineutraalia tulevaisuutta sekä maalla että merellä.

www.gasum.com

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Energiamarkkina – teollisuus ja sähkömarkkina

Pohjoismaiset sähkön hinnat jatkoivat laskuaan elokuun lopun huippuhinnoista, mutta pysyivät silti lokakuussa korkealla tasolla kaasun ja kivihiilen hintojen pysytellessä yhä korkeina sateisista ja tuulisista sääennusteista huolimatta. Merkittävin pohjoismaisia hintoja nostava tekijä olikin yhä Keski-Euroopan hintakehitys ja etenkin Ukrainan sota.

Neljännän vuosineljänneksen alussa Suomen aluehinta toteutui taas yli systeemihinnan, mikä johtui pääasiassa Olkiluoto 3 -reaktorin yhä jatkuneesta huoltokatkosta. Päästöoikeuksien hinta nousi 20 prosenttia korkeammalle tasolle 65 eurosta yli 80 euroon tonnilta, koska poliittinen tilanne pysyi epävarmana kaasun hintakattojen ja RePowerEU-ohjelman vaikutusten suhteen. Pohjoismainen hydrobalanssi oli marraskuulle tultaessa viiden vuoden keskitasolla. Maailmanlaajuiseen taantumaan luisumisen suurempi todennäköisyys herättää huolta.

Viimeinen vuosineljännes alkoi kaasumarkkinoilla noin 180 EUR/MWh tasolla pääasiassa Ukrainan sotaan liittyvien epävarmuuksien takia. Kaasun hinnat jatkoivat Euroopassa laskuaan, kun eurooppalaisten kaasuväylien tasot olivat yli 90 prosentissa ja nesteytettyä maakaasua (LNG) oli runsaasti saatavilla. Venäläisen kaasun toimitukset Eurooppaan jatkuivat vain noin 25 prosentin kapasiteetilla Ukrainan kaasuputken kautta ja loput TurkStream-kaasuputken kautta. Tuhoutuneiden Nord Stream putkien ja Puolan kaasuputken kautta ei tuotu lainkaan kaasua. LNG:n hyvän saatavuuden odotettiin jatkuvan ja uusia LNG-tuontiterminaleja eli kelluvia varasto- ja uudelleenkaasutuslaitoja (FRSU) on otettu kovaa vauhtia käyttöön korvaamaan venäläistä putkikaasua sen tuonnin päätyttyä.

Euroopan LNG-terminaaleihin tulevien LNG-toimitusten määrä pysyi ennätyskorkealla tasolla myös koko neljännän vuosineljänneksen ajan. LNG:n hinnat olivat reilusti front month -indeksin alapuolella, koska Eurooppaan saapui aivan liikaa lasteja, joille ei ollut tilaa terminaaleissa. LNG:n hinnat laskivat joissakin toimituskohteissa lähelle 50 EUR/MWh tasoa, ja moni LNG-säiliöalus jäi siksi odottamaan sataman ulkopuolelle seuraavan kuun toimitustilaisuutta ja mahdollisesti korkeampaa hintaa.

Sähkön hinnat alkoivat nousta merkittävästi marraskuun puolivälin jälkeen, kun sää muuttui kylmemmäksi. Pelättiin jopa sähkökatkoja, jotka aiheutuisivat siitä, ettei sähkön tarjonta riitä kasvavaan kysyntään. Tarjontaongelmat liittyivät erityisesti tuulivoiman tuotantoon, jossa jääkertymät tuulivoimaloiden lavoissa aiheuttivat vakavia ongelmia. Myös vesivoiman saatavuus laski talvikaudella tapahtuvan jääkansien muodostumisen takia. Joulukuun puolivälin jälkeen sähkön hinnat laskivat, koska sää lauhtui ja muuttui tuulisemmaksi. Myös kaasun hinnat laskivat huomattavasti.

Inflaatiopaine vaikutti yhä voimakkaammin maailmantalouteen. Keskuspankit jatkoivat ohjauksorkojen korotuslinjalla ja neljännellä vuosineljänneksellä tehtiin useita koronostoja sekä USA:ssa että Euroopassa. Markkinat reagoivat alaspäin korkean inflaation, kiristyneen rahapolitiikan sekä toimitushäiriöiden todennäköisen jatkumisen johdosta.

Maantie- ja meriliikenne

LNG-käyttöisten kuorma-autojen toimitusajat ovat pidentyneet huomattavasti keskeisten komponenttien saatauvuusongelmien takia. Kaasukuorma-autojen lukumäärän kasvu on hidastunut myös nesteytetyn biokaasun (LBC) ja LNG:n erittäin korkeiden hintojen takia.

LNG:n korkea hintataso on vaikuttanut myös merenkulkuala. Tämä on yhä johtunut pääasiassa meriliikenteen kaasuöljyn (MGO) ja LNG:n hintaerosta, joka on edelleen heikentänyt LNG-käyttöisten alusten markkinoiden kasvua.

LNG-käyttöisten alusten määrä kasvaa pidemmällä aikavälillä merkittävästi, koska uusien alusten tilauskanta on yhä erittäin mittava. Myös EU:n uusi päästökauppajärjestelmä, joka laajenee vuosina 2024–2025 asteittain kattamaan myös merenkulun, tuottaa hintasignaalin, joka kannustaa parantamaan energiatehokkuutta ja ottamaan käyttöön vähähiilisiä ratkaisuja sekä pienentää vaihtoehtoisten ja tavanomaisten meripolttoaineiden hinnaneroa.

Kiertotalous – biojätteet ja biokaasu

Kiinnostus ilmastonmuutoksen hillinnässä tärkeiden kiertotalousratkaisujen hyödyntämiseen kasvoi vuonna 2022. Biokaasu auttaa edistämään ilmastonmuutoksen hillitsemistä sekä uusiutuvan energian että biokaasutuotannon sivuvirtoina tuotettavien kierrätysravinteiden käytön muodossa. Uusiutuvan energian sivutuotteena saatavien kierrätysravinteiden merkitys on suuri mineraali- ja fossiilisten ravinteiden ja lannoitteiden hintojen kallistuessa, vaikka kuluneen vuoden huippuhinnat näyttäisivätkin jo olevan ohi. Biokaasun ja kierrätysravinteiden kysynnän kasvua vauhdittiin vuoden energian ja ravinteiden jyrkkä hinnannousu yhdessä huoltovarmuusnäkökohtien kanssa.

Biokaasun tuotannon kasvu on vahvassa myötätulessa etenkin Pohjoismaissa, mutta myös Euroopassa. Kilpailu biokaasualalla etenkin tuotannon raaka-aineista on kovaa, koska sekä uudet että jo vakiintuneet toimijat toimivat samalla maantieteellisellä markkina-alueella.

Eri puolilla EU:ta otetaan parhaillaan käyttöön uusia tapoja tuottaa uusiutuvaa synteettistä biokaasua. Tuotanto perustuu uusiutuvalla sähköllä tuotetun vedyn metanointiin käyttäen joko biokaasujalostuksesta tai voimalaitosten savukaasuista saatavaa hiilidioksidia. Monet näistä uusista hankkeista ovat varhaisessa esiselvitysvaiheessa, mutta on todennäköistä, että ensimmäiset kaupallisen mittakaavan sovellukset nähdään pian.

Ruotsin biokaasun tuotantoa ja käyttöä koskevien tukitoimien tilanne on ollut epäselvä liittyen mahdolliseen ylikompensatioon sen jälkeen, kun edellinen tukikausi päättyi kesällä 2022. Gasum jatkaa tästä tilanteen epäselvyydestä huolimatta biokaasun tuotannon lisäämistä usean uuden biokaasulaitoshankkeen myötä Ruotsissa. Näistä ensimmäisen eli uuden 120 GWh vuodessa tuottavan biokaasulaitoksen rakennustyöt ovat jo alkaneet Götensessä. Raaka-aineenaan pääasiassa eläinperäisiä sivuvirtoja, kuten lantaa, sekä elintarviketeollisuuden sivuvirtoja käyttävän laitoksen suunniteltu käyttöönotto on vuoden 2024 loppupuolella.

Suomessa ei ole käytössä biokaasun tuotanto- tai käyttötukea, mutta biokaasu on sisällytetty liikennepolttoaineiden

jakeluvuoroitukseen vuoden 2022 alusta. Jakeluvuoroitetta laskettiin väliaikaisesti vuonna 2022, mutta velvoitetasoa nostetaan takaisin aiemmalle tasolle tulevina vuosina. Jakeluvuoroite luo yleisen kannustimen biokaasun tuotannolle.

Suomen kansalliset investointituet biokaasutuotannon lisäämiseen on keskeytetty, koska asiassa tarvitaan EU:n päätös koskien jakeluvuoroitteen ja investointitukien mahdollista päällekkäisyyttä valtiontukina. Käytössä on toimia, joilla tuetaan biokaasun tuotantoa, talouskasvua ja työpaikkojen luomista, mutta investointikannustimet ovat naapurimaassa Ruotsissa voimakkaampia.

Eurooppalaisen energiapolitiikan tavoitteena on tukea biokaasun tuotantoa osana REPowerEU-suunnitelmaa. Euroopan komissio on perustanut suunnitelman toteuttamiseksi yhdessä Euroopan biokaasuyhdistyksen (European Biogas Association) kanssa Biogas Industrial Partnership (BIP) verkoston. Euroopan komissio on nykyisestä geopolitiisesta tilanteesta johtuen eli tavoitteenaan venäläisestä kaasusta irtautuminen esittänyt Euroopan biometaanituotannon nopeaa lisäämistä vuoden 2020 yhteensä 3 miljardista kuutiometrillä 35 miljardiin kuutiometriin vuoteen 2030 mennessä. Tuoreen tutkimuksen mukaan pohjoismainen biokaasun tuotantopotentiaali on noin kaksi miljardia kuutiometriä. BIP-verkosto tuo yhteen lukuisia arvoketjun sidosryhmiä, Gasum mukaan lukien, edistämään tuotantotavoitteen saavuttamista EU-tasolla.

Tavoitellun volyymin saavuttamista tukee myös synteettisen metaanin tuotantopotentiaali. Sekä biokaasu että synteettinen biometaanin tukeutuvat maakaasua varten rakennettuun infrastruktuuriin, jota voidaan sekä jo nyt että tulevaisuudessa käyttää yhä mittavammin uusiutuvan energian toimittamiseen. Kaikki biokaasutuotannon lisäämiseen tarvittavat peruselementit ovatkin jo olemassa useimmissa Euroopan maissa.

VASTUULLISUUS

Gasumin vuoden 2022 aikana uudistettu strategia perustuu yhtiön painopisteen siirtymiseen yhä vahvemmin uusiutuvaan kaasuun ja sähköön. Viime aikojen markkinamyllerryksestä ja muuttuneesta geopolitiisesta tilanteesta huolimatta on yhä tärkeämpää suunnata katse pidemmälle – siirtymään kohti puhtaampaa energiatulevaisuutta. Gasumin rooli on ohjata asiakkaitaan kohti kestäviä energiaratkaisuja ja auttaa heitä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään jatkuvasti.

Edistämme kestävästä kehityksestä kokonaisvaltaisesti niin ympäristöllisen, sosiaalisen kuin taloudellisenkin kestävyden kautta. Tämä tarkoittaa meille sitä, että mahdollistamme asiakkaidemme päästöjen vähenemisen, pienennämme oman toimintamme ympäristövaikutuksia, edistämme työympäristön turvallisuutta ja varmistamme liiketoimintakäytäntöjemme vastuullisuuden. Gasumin vastuullisuustyötä ohjaavat yhtiön vastuullisuusohjelma ja -tavoitteet. Läpinäkyvyys, avoimuus ja monimuotoinen sidosryhmäyhteistyö ovat Gasumin periaatteita niin liiketoiminnassa kuin viestinnässäänkin.

Biokaasun kysynnän hyvä kehitys jatkui koko vuoden, ja yhtiö auttoi asiakkaitaan saavuttamaan päästövähennystavoitteitaan niin teollisuuden tuotantoprosesseissa kuin maantie- ja merikuljetusten logistiikkaratkaisuisiin.

Gasum on myös merkittävä tuulivoimatoimija ja lisäsi markkinaosuuttaan entisestään vuonna 2022. Gasum mahdollistaa tuulivoiman toimittajana uusiutuvan energian tuotannon kasvua Suomessa.

Gasumin biokaasulaitokset ja LNG-terminaalit auditoitiin ulkoisesti syksyllä 2022 ja niiden sertifiointit uusittiin ja laajennettiin vuoden lopulla. Asiakkaille sertifiointi on tae siitä, että Gasum toimii tiukkojen yhdenmukaisten vaatimusten puitteissa ja on sitoutunut vastuullisuuteen kaikissa toiminnoissa. Julkisissa ja yritysten hankinnoissa sekä kumppanuuksissa edellytetään järjestelmien sertifiointia enenevässä määrin.

Gasumin toiminnot on sertifioitu laatu- (9001), ympäristö- (14001), työturvallisuus- (45001) ja energiavaatimusten (50001) mukaisesti. Vuoden 2022 sertifiointit laajensivat sertifikaatin kattamaan kaikki seitsemän biokaasulaitosta Ruotsissa sekä Suomen biokaasulaitoksen Lohjalla. Biokaasulaitosten lisäksi kaikki Gasumin LNG-terminaalit ovat sertifioitu laatu- (9001), ympäristö- (14001) sekä energiatandardin (50001) mukaisesti.

LIIKETOIMINNAN TULOS

Gasum-konsernin liikevaihto vuonna 2022 oli 2 722,5 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 73 prosentin kasvua vuoteen 2021 verrattuna (2021: 1 571,0 milj. euroa). Liikevaihdon kasvuun vaikutti toimitusvolyymin pienemisestä huolimatta kaasun vertailukautta korkeampi markkinahinta varsinkin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Konsernin oikaistu liiketulos kasvoi 37,1 miljoonaan euroon (2021: -74,3 milj. euroa) ja liiketulos oli 149,9 miljoonaa euroa (2021: -238,5 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin ja vuoden 2022 neljännellä vuosineljänneksellä oikaistuihin eriin kuuluu hyödykejohdannaisten realisoitumattomia voitoja 157,8 miljoonaa euroa, varastoarvon aleneminen 25,0 miljoonan euron nettorealisointiarvoon, Skangas-hankintaan liittyvä liikearvon 11,0 miljoonan euron arvonalentuminen, välimiesmenettelyyn liittyvät 7,8 miljoonan euron oikeudenkäyntikulut sekä käyttöomaisuuden 0,8 miljoonan euron alaskirjaus liittyen Suomehojan laitoksen sulkemiseen. Vuoden 2021 neljännän vuosineljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin ja vuosineljänneksellä oikaistuihin eriin kuuluu hyödykejohdannaisten realisoitumattomia tappioita 154,1 miljoonaa euroa sekä Gasum AS yhtiön sähkön verotukseen liittyvästä oikeudenkäynnistä aiheutunut tappio ja vähäisempiä kertaluonteisia välimiesmenettely- ja oikeudenkäyntikuluja.

Konsernin rahoitustuotot ja -kulut olivat -8,7 miljoonaa euroa vuonna 2022 (2021: -17,3 milj. euroa). Ero johtuu pääasiassa valuutta- ja korkojohdannaisten muutoksista.

Tilikauden tulos vuonna 2022 oli 123,3 miljoonaa euroa (2021: -254,6 milj. euroa).

RAHOITUSASEMA JA RAHOITUS

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2022 oli 1 947,3 miljoonaa euroa (2021: 2 420,7 milj. euroa). Korolliset nettovelat, rahalaitoslainat ja leasingvelat vähenivät 35 prosentilla 309,4 miljoonaan euroon (2021: 473,1 milj. euroa). Oma pääoma 31.12.2022 oli 543,0 miljoonaa euroa, jossa kasvua 25 prosenttia vuoden 2021 433,7 miljoonasta eurosta.

Konsernin velkaantumistaso vuoden 2022 lopussa oli 57 prosenttia (2021: 109 prosenttia) ja omavaraisuusaste 28 prosenttia (2021: 18 prosenttia).

Korollisten nettovelkojen pieneneminen johtui positiivisesta operatiivisesta tuloksesta ja käyttöpääoman pienenemisestä. Operatiivista kassavirtaa vahvisti vuonna 2022 LNG-liiketoiminnan kate. Käyttöpääoman pieneneminen johtui pääasiassa vuonna 2021 annettujen suojausjohdannaisten käteisvakuuksien vapauttamisesta.

Gasum jatkoi vuonna 2022 investointeja kaikissa liiketoiminnoissaan. Laajennusinvestointeja tehtiin muun muassa biokaasun tuotantoon, LNG-asiakasterminaaleihin sekä tieliikenteen nesteytetyn maakaasun ja biokaasun tankkausasemiin liittyviin hankkeisiin. Gasum-konsernin investoinnit olivat vuonna 2022 yhteensä 37,5 miljoonaa euroa (2021: 54,9 milj. euroa).

Yhtiö maksoi vuonna 2022 takaisin vuonna 2021 nostetun 210 miljoonan euron lyhytaikaisen lainan. Syyskuussa 2021 nostetun lainan tarkoituksena oli vahvistaa Gasumin rahoitusasemaa sekä auttaa varautumaan yleisen markkinatilanteen ja epävarmuuden seurauksiin.

Tilikauden 2022 lopussa rahavarat olivat yhteensä 206,2 miljoonaa euroa (31.12.2021: 387,4 milj. eur) ja käyttämättömät sitovat luottojärjestelyt 220 miljoonaa euroa. Gasumin rahoituslainasopimuksissa on kovenanttiehtoja koskien konsernin nettovelkaantumistasetta ja vähimmäismaksuvalmiutta. Gasumilla on tilinpäätöspäivänä kirjattuja varoja ja velkoja liittyen Gazprom Exportin kanssa tehtyyn maakaasun toimitussopimukseen. Lisätietoja välimiesmenettelystä ja kirjatusta eristä on annettu kohdassa 'Oikeudenkäynnit ja vaateet'.

OIKEUDENKÄYNNIT JA VAATEET

Yhtiön valitukset markkinaoikeudelle Energiaviraston 26.2.2019 ja 15.3.2019 tekemistä päätöksistä ja Energiaviraston seuraamusmaksuesityksestä sekä Energiaviraston vuonna 2020 tekemät päätökset eriytetyistä tilinpäätöksistä

Yhtiö on keväällä 2019 valittanut markkinaoikeuteen Energiaviraston 26.2.2019 tekemästä päätöksestä koskien maakaasumarkkinalain maakaasutoimintojen laskennallista eriyttämistä koskevien eriyttämissäännösten soveltamista sekä samaan asiakokonaisuuteen liittyvästä Energiaviraston 15.3.2019 tekemästä päätöksestä koskien yhtiön eriyttämislaskelmien korjaavia toimenpiteitä tilinpäätöksessä 1.1.–31.12.2018. Energiavirasto on 17.7.2020 esittänyt markkinaoikeudelle, että se määrää Gasumille seuraamusmaksun maakaasumarkkinalain toimintojen eriyttämistä koskevien säännösten noudattamatta jättämisestä maakaasun siirtoverkkotoimintoja koskevan jakautumisen yhteydessä. Energiavirasto esittää seuraamusmaksun suuruudeksi 79,7 miljoonaa euroa. Energiavirasto on 30.4.2021 täydentänyt seuraamusmaksuesitystään vastaselityksellään ja esittänyt toissijaisesti samansuuruisia seuraamusmaksua Gasumin vuosia, tilinpäätöksestä toiseen jatkuneen menettelyn perusteella, jolla on tahallaan tai huolimattomuudesta rikottu tai jätetty noudattamatta maakaasumarkkinalainsäännöksiä

toimintojen eriyttämisestä siltä varalta, että maakaasumarkkinalain eriyttämissäännökset eivät soveltuisi Gasumin jakautumiseen. Energiaviraston mukaan jatkettu menettely on alkanut ainakin vuoden 2017 tilinpäätöksestä ja siihen sisältyneistä vuoden 2016 vertailuluvuista sekä jatkunut tilinpäätökseen 2019 saakka.

Markkinaoikeus kumosi Gasumin valituksen johdosta 7.11.2022 antamallaan päätöksellä Energiaviraston antamat Gasumin tilinpäätöksiä koskevat päätökset. Lisäksi markkinaoikeus hylkää Energiaviraston seuraamusmaksuesityksen. Energiavirasto on valittanut markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Energiavirasto on valituksessaan pyytänyt, että korkein hallinto-oikeus tekisi maakaasumarkkinalain eriyttämissäännösten taustalla olevan maakaasumarkkinadirektiivin tulkintaan liittyvän ennakkoratkaisupyynnön Euroopan unionin tuomioistuintielle.

Energiavirasto on lisäksi antanut 28.1.2022 ja 16.6.2022 päätökset koskien yhtiön eriytettyä tilinpäätöstä vuodelta 2020. Yhtiö on valittanut Energiaviraston päätöksistä markkinaoikeuteen ja esittänyt, että markkinaoikeus lykkää asioiden käsittelyä siihen saakka, kunnes korkein hallinto-oikeus on ratkaissut edellä kuvatut valitusasiat sekä Energiaviraston seuraamusmaksuesityksen. Kirjanpitoon ei ole tehty tätä koskevia varauksia.

Välimiesmenettely Venator P&A Finland oy:tä vastaan

Yhtiön tytäryhtiö Gasum LNG Oy aloitti keväällä 2020 välimiesmenettelyprosessin Venator P&A Finland Oy:tä vastaan yhtiöiden välisen maakaasun toimitussopimuksen mukaisen kaasun vähimmäisostovelvoitteen laiminlyönnistä Venatorin toimesta. Välimiesoikeus antoi elokuussa 2021 asiassa ratkaisunsa Gasum LNG Oy:n hyväksi.

Venator irtisanoi maakaasun toimitussopimuksen päättymään 1.9.2022, jolloin kaikki sopimuksen mukaiset maksut erääntyivät maksettaviksi. Venator ei ole maksanut erääntynyttä laskua Gasum LNG Oy:n lukuisista maksumuistutuksista huolimatta. Gasum LNG Oy aloitti marraskuussa 2022 välimiesmenettelyprosessin Venatoria vastaan erääntyneiden saataviensa perimiseksi. Yhtiö odottaa parhaillaan välimiesoikeuden asettamista, eikä asiassa odoteta ratkaisua ennen vuoden 2023 loppua. Gasum LNG Oy on myös hakenut Satakunnan kärjäoikeudelta turvaamistointia, joka myönnettiin helmikuussa 2023.

Yhtiö on kirjannut 32,7 miljoonan euron saamisen liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Yhtiön valitus Vaasan hallinto-oikeudelle Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallintopakopäätöksestä 30.9.2021 ja muutettua ympäristölupaa koskeva valitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 30.9.2021 antamallaan hallintopakopäätöksellä katsonut, että Gasumin Turun biokaasulaitos ei ole kehotuksista huolimatta ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin toiminnasta aiheutuvien hajuhaittojen poistamiseksi. Gasum on valittanut päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen 28.10.2021. Päätökseen sisältyvään ensimmäisen päiväl-

voitteen tehosteeksi ELY-keskus on asettanut juoksevan uhkasakon, jonka perusosaksi on määrätty 200 000 euroa ja lisäosaksi 100 000 euroa. Päätökseen sisältyvän kuuden muun (yhteensä kahdestatoista) päävelvoitteen tehostamiseksi on lisäksi määrätty jokaisesta erikseen kiinteä uhkasakko, jonka suuruus on 50 000 euroa per velvoite. Koska hallintopakoppäätös on täytäntöönpanokelpoinen, Gasum on valituksestaan huolimatta suorittanut kaikki ELY-keskuksen hallintopakoppäätöksen velvoitteiden mukaiset toimenpiteet päätöksessä asetettuihin määräaikoihin mennessä. Hallintopakoppäätöstä koskeva valitus on vireillä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut keväällä 2022 päätöksen koskien Turun biokaasulaitoksen ympäristöluvan muuttamista. Päätös ei ole vielä lainvoimainen, koska paikalliset asukkaat ovat hakeneet päätökseen muutosta valittamalla eikä ympäristöluvan uusia lupamääräyksiä ole siksi vielä pantu toimeen. Hallintopakoppäätöstä koskeva valitus on vireillä Vaasan hallinto-oikeudessa, ja oikeuden päätöstä odotetaan aikaisintaan kesän 2023 jälkeen.

Mahdollisia jatkotoimenpiteitä ja -prosesseja asioissa ei voida sulkea pois.

Gasum jatkaa välimiesoikeuden päätöksen jälkeen maakaasun hankintasopimusta koskevia neuvotteluja

Gasumilla on pitkäaikainen maakaasun hankintasopimus venäläisen Gazprom Exportin kanssa. Huhtikuussa 2022 Gazprom Export esitti Gasumille vaatimuksen, jonka mukaan hankintasopimuksessa sovitut maksut tulisi jatkossa suorittaa eurojen sijaan ruplissa. Gasum ei hyväksynyt tätä vaatimusta. Lisäksi yhtiöllä oli merkittävä erimielisyys liittyen muihin sopimuksen perusteella esitettyihin vaateisiin, jotka koskevat sopimukseen perustuvan vähimmäisostovelvoitteen määrää ja sopimustulkintaa. Näistä syistä johtuen Gasum vei asian ratkaistavaksi sopimuksen mukaiseen välimiesmenettelyyn. Gazprom Export keskeytti maakaasun toimitukset Gasumille toukokuussa 2022.

Välimiesoikeus antoi asiassa ratkaisun 14.11.2022. Välimiesoikeuden ratkaisun mukaisesti Gasum ei ole velvoitettu maksamaan ruplissa eikä ehdotetulla maksujärjestelyllä. Välimiesoikeus myös määräsi Gasumin ja Gazprom Exportin jatkamaan kahdenvälisiä sopimusneuvotteluja toimitusten keskeyttämistä koskevan tilanteen ratkaisemiseksi. Gasum jätti tammikuussa 2023 Svean hovioikeudelle kanteen välimiesmenettelyssä annetun ratkaisun osittaiseksi kumoamiseksi. Gasumin hankintasopimuksen mukaiset maakaasutoimitukset Venäjältä ovat toistaiseksi keskeytyneet. Mikäli toimitukset käynnistyvät uudelleen, yhtiöllä on Suomen markkinakysyntään nähden mittava vähimmäisostovelvoite vuodelle 2023.

Tasearvo 31.12.2022 sisältää 144,8 miljoonaa euroa riidattomia ostovelkoja ja muita kaasutoimituksiin liittyviä varauksia sekä hankintasopimukseen liittyviä muita kuluja vuosilta 2021–2022. Gasum kieltäytyi maksamasta kaasutoimituksista ruplissa huhti- ja toukokuussa 2022 ja edellä mainittu määrä oli siten maksamatta vuoden päättyessä. Gasumilla on taseessa 171,3 miljoonan euron ennakko-

maksu vaihto-omaisuudessa koskien tilikausien 2020–2021 toimittamatonta kaasua, jonka yhtiö on oikeutettu saamaan hankintasopimuksen nojalla. Kirjatut määrät ovat suurimmaksi osaksi suorittamatta. Hankintasopimuksessa ei ole ajallista takarajaa kaasun vastaanottamiselle. Gasumilla on 158,0 miljoonan euron velvoite yhtiön taseen siirtävissä veloissa 31.12.2022. Välimiesoikeuden päätöksessä asetetuille velvoitteille kertyy korkoa, jonka kokonaismäärä vuoden lopussa oli 0,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 alussa Gazprom Export ilmoitti Gasumille, että olemassa olevat velat on mahdollista maksaa myös vieraassa valuutassa. Svean hovioikeus määräsi tammikuussa 2023 edellä mainitun 158,0 miljoonan euron velvoitteen täytäntöönpanokieltoon. Vaihto-omaisuuden realisointiin ja siihen liittyviin kaasutoimituksiin liittyy tiettyjä vallitsevasta geopoliittisesta tilanteesta aiheutuvia riskejä.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Gasumin uuden Ruotsin Göteneen rakennettavan biokaasulaitoksen lopulliset rakennusluvut myönnettiin tammikuun 2023 lopussa. Rakennustöiden odotetaan pääsevän vauhtiin vuonna 2023 ja jatkuvan vuoteen 2024. Laitos tuottaa vuodesta 2025 alkaen 120 gigawattituntia (GWh) nesteytettyä biokaasua eli LBG:tä vuodessa. Laitos käyttää raaka-aineena pääosin lantaa ja tuottaa myös 350 000 tonnia korkealaatuisia ympäristöystävällisiä kierrätyslannoitteita raaka-aineita toimittavien maanviljelijöiden käyttöön.

Göteneen laitos on ensimmäinen viidestä Ruotsiin suunnitelluista olevasta suuresta biokaasulaitoksesta. Nämä mittavat investoinnit ovat osa Gasumin strategiaa, johon kuuluu voimakas panostaminen biokaasun saatavuuden parantamiseen Pohjoismaissa.

Yhtiö on tilikauden päättymisen jälkeen tammikuussa 2023 jättänyt Svean hovioikeudelle kanteen Gazprom Exportin ja Gasumin välisessä välimiesmenettelyssä annetun ratkaisun osittaiseksi kumoamiseksi. Gasum jatkaa parhailaan välimiesoikeuden määräyksen mukaisesti kahdenvälisiä neuvotteluja Gazprom Exportin kanssa. Lisätietoja tilinpäätöksen liitetiedossa 5.5 Oikeudenkäynnit ja vaateet.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Venäjän raaka hyökkäyssota Ukrainaa kohtaan vaikutti energiamarkkinoihin ja Gasumin toimintaan merkittävästi vuonna 2022. Sodan vaikutukset yhtiön toimintaympäristöön jatkuvat myös vuonna 2023. Vaikka energiamarkkinoiden myllerrys volatiliiteetin suhteen jatkuu, jonkinlaista rauhoittumista on kuitenkin havaittavissa.

Gasum on päivittänyt organisaatiomallinsa ja strategiansa vastaamaan muuttuneen tilanteen vaatimuksiin ja kykenee toimimaan uudenaikaisessa ympäristössä – asiakkaat ovat yhtiön kaiken toiminnan keskiössä ja yhtiö pystyy auttamaan asiakkaitaan luovimaan muutoksessa.

Gasum odottaa kaasuratkaisujen pysyvän epävakaina markkinaoloista huolimatta energia-alan ytimessä kaasun kysynnän jatkuessa niin teollisuudessa kuin maantie- ja meriliikenteessäkin. Uusiutuvien kaasujen kysynnän odotetaan kasvavan, ja Gasum on Pohjoismaiden johtavana toimijana valmis ottamaan ykköspaikan tässä segmentissä.

Gasum jatkaa yhtiön päivitetyn strategian mukaisesti investointeja vuonna 2023. Gasumin uusimman, Ruotsin Göteneen rakennettavan biokaasulaitoksen rakennustöiden odotetaan etenevän hyvää vauhtia tänä vuonna. Yhtiö vahvistaa myös jo ennestään erinomaista valmiuttaan tarjota asiakkailleen kokonaisvaltaisia sähkömarkkinapalveluja.

Gasumin tavoitteena on tuoda vuoteen 2027 mennessä pohjoismaisille markkinoille 7 TWh uusiutuvaa biokaasua vuodessa lisäämällä omaa tuotantoaan sekä hankkimalla luotetuilta kumppaneilta. Tämä auttaa saavuttamaan 1,8 miljoonan tonnin kumulatiivisen hiilidioksidipäästövähennämän. Se tarkoittaa myös, että yhä suurempi osuus yhtiön tuloksesta syntyy uusiutuvan energian tuotannosta, hankinnasta ja myynnistä.

Yhtiön johto ja hallitus ovat arvioineet, että yhtiön toiminnan jatkuvuuteen ei liity olennaista epävarmuutta. Toiminnan jatkuvuuteen liittyviä riskejä on arvioitu muun muassa erilaisten skenaarioiden kautta. Yhtiö on lisäksi pyrkinyt kehittämään valmiuttaan vastata energiamarkkinoiden haasteisiin.

GASUM-KONSERNI

Revontulenpuisto 2 C, PL 21
02100 Espoo
p. 020 4471
www.gasum.com

TILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA

milj. euroa	1-12/2022	1-12/2021
Liikevaihto	2 722,5	1 571,0
Liiketoiminnan muut tuotot	522,5	383,7
Materiaalit ja palvelut	-2 343,7	-1 377,3
Henkilöstökulut	-35,5	-39,3
Poistot ja arvonalentumiset	-92,9	-69,8
Liiketoiminnan muut kulut	-623,8	-706,9
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta	0,8	-0,9
Liiketulos	149,9	-238,5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-8,7	-17,3
Voitto ennen veroja	141,2	-255,8
Verot	-17,9	1,1
Tilikauden voitto	123,3	-254,6
Tilikauden voiton jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	123,3	-254,6
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0

KONSERNITASE

milj. euroa	31.12.2022	31.12.2021
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	169,0	192,8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	621,5	691,9
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	11,6	11,0
Johdannaisinstrumentit	133,7	37,5
Laskennalliset verosaamiset	0,0	2,3
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,3	0,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä	936,1	935,8
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	257,9	247,5
Johdannaisinstrumentit	186,7	233,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	354,6	616,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	5,9	0,0
Rahavarat	206,2	387,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	1 011,2	1 484,9
VARAT YHTEENSÄ	1 947,3	2 420,7

KONSERNITASE

milj. euroa	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Osakepääoma	10,0	10,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	159,7	159,7
Oman pääoman ehtoinen laina	199,0	199,0
Kertyneet voittovarot	67,3	321,2
Tilikauden tulos	123,3	-254,6
Muuntoero	-16,3	-1,6
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	543,0	433,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0
OMA PÄÄOMA	543,1	433,7
VELAT		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	344,5	445,7
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	139,4	170,0
Johdannaisinstrumentit	104,1	50,9
Laskennalliset verovelat	11,5	7,1
Varaukset	11,9	27,3
Eläkevelvoitteet	4,4	5,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	615,8	706,5
Lyhytaikaiset velat		
Lainat	0,0	207,9
Johdannaisinstrumentit	211,9	383,4
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	563,1	684,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	13,5	4,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä	788,5	1 280,5
VELAT YHTEENSÄ	1 404,3	1 987,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	1 947,3	2 420,7

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuusaste (%)	=	100 x	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Oman pääoman tuotto (%)	=	100 x	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	100 x	$\frac{\text{Voitto ennen veroja}}{\text{Oma pääoma yhteensä + korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Korolliset nettovelat	=		Korolliset velat - rahavarat
Nettovelkaantumisaste (%)	=	100 x	$\frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Nettovelkaantumisaste (%) ilman IFRS 16 Vuokrasopimukset vaikutusta	=	100 x	$\frac{\text{Korolliset velat - IFRS16 vuokrasopimusvelat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Nettovelat/käyttökate	=	100 x	$\frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Käyttökate}}$

GASUM-KONSERNI

Revontulenpuisto 2 C, PL 21

02100 Espoo

p. 020 4471

www.gasum.com